

*О.Є. Верней, аспірант Університету банківської справи
Національного банку України, м. Київ*

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ

В умовах розвитку ринкових відносин, виходу вітчизняної економіки з кризи та задля забезпечення стабільності економічного зростання важливого значення набуває інвестиційна діяльність економічних суб'єктів. Остання є одним із найголовніших показників рівня розвитку економіки. Проте світовий досвід свідчить про те, що лише за рахунок власного капіталу повноцінний розвиток не є можливим. Так, за даними Держкомстату України його частка як джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємств зменшується, а частка банківських кредитів постійно зростає. Тому необхідно використовувати залучений капітал, адже в усьому світі саме банківські установи є активними інвесторами економіки і відіграють надзвичайно важливу роль в інвестиційних процесах та в забезпеченні неперервності розширеного відтворення.

Розглянемо детальніше структуру та динаміку кредитних вкладень в економіку України (табл. 1). Як свідчать дані табл. 1, за останні десять років відбулося зростання обсягів та питомої ваги у сукупному портфелі банків кредитів, спрямованих в інвестиційну діяльність реального сектора економіки. Протягом тривалого часу частка цих кредитів не перевищувала 10 % від загального обсягу наданих кредитів. І хоча, починаючи з 2005 року, ситуація дещо покращилася, порівняно із зарубіжними країнами їхня частка залишається незначною. В економічно розвинутих країнах аналогічний показник становить 25-60 %.

Аналізуючи строкову структуру банківського кредитування інвестиційної діяльності, можна зауважити, що впродовж 2000-2008 років перевага надавалася довгостроковим інвестиційним кредитам, в той час як частка короткострокових – була незначною. Як видно з табл. 1, найбільше значення частки довгострокових інвестиційних кредитів спостерігалось у 2005-2007 роках. Досить цікавою є й валютна структура даних кредитів. Останнім часом переважають кредити в іноземній валюті, їх частка почала стрімко зростати, починаючи з 2004 р., і на квітень місяць 2009 р. становила майже 64 %. У той же час спостерігаємо протилежну тенденцію щодо кредитів у національній валюті. Однак за останні роки, в період світової фінансової кризи, відбувається збільшення питомої ваги інвестиційних кредитів, наданих у національній валюті, та скорочення частки кредитів в іноземній валюті, то-

му що в результаті стрімкого знецінення гривні позичальники не в змозі їх обслуговувати.

Таблиця 1

**Структура банківських кредитів,
спрямованих в інвестиційну діяльність, млн. грн.**

Період	Загальні обсяги кредитів		Обсяги кредитів в інвестиційну діяльність		Короткострокові кредити в інвестиційну діяльність		Довгострокові кредити в інвестиційну діяльність		Кредити в інвестиційну діяльність у національній валюті		Кредити в інвестиційну діяльність в іноземній валюті	
	Обсяги	%	Обсяги	%	Обсяги	%	Обсяги	%	Обсяги	%	Обсяги	%
2000	19 574	100	1 108	5,7	220	19,9	888	80,1	581	52,4	527	47,6
2001	28 373	100	1 349	4,8	253	18,8	1 096	81,2	738	54,7	612	45,4
2002	420 35	100	2 361	5,6	366	15,5	1 995	84,5	1 261	53,4	1 100	46,6
2003	67 835	100	4 381	6,5	408	9,3	3 973	90,7	2 231	50,9	2 151	49,1
2004	88 579	100	8 173	9,2	709	8,7	7 409	90,7	3 585	43,9	4 587	56,1
2005	143 418	100	22 384	15,6	1 446	6,5	20 938	93,5	7 937	35,5	14 447	64,5
2006	245 226	100	49 975	20,4	2 565	5,1	47 410	94,9	13 111	26,2	36 863	73,8
2007	426 863	100	94 690	22,2	4 647	4,9	90 043	95,1	27 060	28,6	67 630	71,4
2008	443 665	100	84 525	19,1	6 872	8,1	77 653	91,9	28 242	33,4	56 282	66,6
2009, квітень	437 564	100	84 818	19,4	7 505	8,8	77 315	91,2	30 610	36,1	54 209	63,9

Джерело: складено за даними www.bank.gov.ua.

Отже, вищевикладене дозволяє зробити висновок про зростання ролі банківських кредитів у фінансуванні інвестиційної діяльності реального сектора економіки, активізація якої повинна сприяти розвитку підприємництва та нових інноваційних технологій.

Верней, О.Є. Банківське кредитування інвестиційної діяльності: аналіз тенденцій [Текст] / О.Є. Верней // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.): у 2-х т. . – Суми: УАБС НБУ, 2009. – Т. 2. – С. 106-107.